

సంపోదక్తియం

విద్యాధామాల్‌ రెక్కలు తెగుతున్న స్వచ్ఛ

ప్రతి ప్రశ్నకు సమాధానం కోసం మనం ఎప్పను ఆశ్రయిస్తున్నప్పుడు నరైన ప్రశ్న అడిగేందుకు ఎప్ప సహాయాన్ని పొందలిమూ? అశోక విశ్వవిద్యాలయ విద్యా కుటుంబానికి చెందిన జభ్వచందాని లేఖను చంపినప్పుడు నా మనసులో మెబిలిన మొదటి అలోచన అది. జభ్వచందాని బహిరంగంగా వ్యక్తం చేస్తున్న అజ్ఞప్రాయాలతో నేను విభేదిస్తున్నప్పటికీ ఆయన లేఖను

నానుబూతితో చదివాను. ప్రథమ శేషి లిబరల్ ఆర్డ్ విశ్వవిద్యాలయాన్ని అజ్ఞవృద్ధిపరిచేందుకు, నిజంగా లాభాపేక్ష లేకుండా సకల వసతులు, సదుపాయాలు సమకూల్ని అశీంక విశ్వవిద్యాలయ వ్యవస్థాపకులు ప్రతి ఒక్కరి, ముఖ్యంగా దాని నుంచి తమ పిల్లలు లభ్య పాందుతున్న నా లాంటి తల్లిదండ్రుల గౌరవానికి సంపూర్ణంగా అర్పులు. జిథీచందాని ఒక అస్పష్టమైన, తప్పుడు తార్కికతతో కూడిన ప్రత్యు అడగడం నాకు విచారం కలిగించింది. 'లిబరల్ ఆర్డ్ విశ్వవిద్యాలయాలు అన్ని స్వతస్మిద్దంగా క్రియాశీలమైనవా? క్రియాశీలత వాటి ముఖ్య కర్తవ్యమూ?' కాదు అనేదే ఛినికి ఇవ్వగల సమాధానం. అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలు ఒకేలా ఎలా ఉంటాయి? ఇతర విశ్వవిద్యాలయాలు వ్యవహారిస్తున్న తీరుతెన్నులు 'అశీంక'కు అదర్చమూ, ప్రమాణమూ ఎలా అవుతాయి? ఏటి ఏమైనప్పటికీ ఒక విశ్వవిద్యాలయం సాంఘావిక క్రియాశీలతతో వ్యవహారించడమంటే ఏమిటి? విశ్వవిద్యాలయం ఒక సంస్థగా క్రియాశీల కార్యకర్తగా చూసుకొనించాలి చూసుకొనించాలి రూపులు ఉన్నాయి? అంటే చూసుకొనించాలి చూసుకొనించాలి రూపులు ఉన్నాయి?

వ్యవహారించడం పాశ్చాస్పదంగా ఉండడూ? ఇఖీచండాని ఈ ప్రశ్నను,
తాను ధర్మకర్తగా ఉన్న విష్వవిద్యాలయంలోని వందలాది అధ్యాపకుల%-%
దేశంలోనే అత్యుత్తమమైనవారు%-% ను కాకుండా ఒక చాట్ బాక్స్ ను
అడగడం నన్న విష్ణుయపరిచింది. ఇఖీచండాని అడగపలసిన ప్రశ్నలు:
లిబరల్ ఆర్ట్, విద్య తన స్వభావ లీత్యా ఏదో ఒక విధమైన క్రియాశీలతను
ప్రోత్సహిస్తుందా? అయినప్పుడు లిబరల్ ఆర్ట్ విద్యను బోధించే
విష్వవిద్యాలయం ఆ క్రియాశీలతతో ఎలా వ్యవహారించాలి? సమాజాన్ని
బాధిస్తున్న సమస్యలను విష్వవిద్యాలయ పాఠాలంటాలు, బోధనా పద్ధతులలో
చేర్చడం ద్వారా వాటి పరిష్కారానికి క్రియాశీలంగా పని చేయాలా?
అటువంటి లీను తన హేచ్‌ఎస్ పంచ లీట్స్ ప్రోఫెసర్ కిందాలో?

ଅଟୁପଣଟୀ ନିମ୍ନଲିଖିତରେ କଂପନୀ ନାମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନାମାଳା ଦେଇଛି।

పాల్గొనేందుకు అధ్యాత్మకులు, విద్యార్థులు, బోధనేతర సిబ్బందిని అనుమతించాలా? ఇవన్నీ ఏ సంస్కు అయినా, ముఖ్యంగా ఏ విద్యా సంస్కు అయినా సాధారణ ప్రశ్నలే. ఉత్తమ విద్య ఏదైనా విద్యార్థులలో జజ్ఞానసు పెంచాలి. ఉత్సవత, ప్రశ్నించడం, విచార దృక్పథం, విమర్శనాత్మక అలోచన, త్రద్ధ, సృజనాత్మకతతో కూడిన విచారణ సూఫ్తిని పెంపాందించాలి. గ్రహించిన జ్ఞానాన్ని ప్రశ్నించడాన్ని రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక అభికారాన్ని నిలచియడాన్ని నేర్చాలి. విద్య స్వతస్సిద్ధంగా విధ్వంసకమైనదని బైజీవియన్ విద్యావేత్త, తత్వవేత్త శ్రావుభర్తీశీ భేతీపణతివ్యాపకమంగా అన్నారు. ఈ విద్య దుర్వాన్ని బిబరల్ అణ్ణి విద్య

మరింత ముందుకు తీసుకెళుతుంది. తమ విమర్శనాత్మక అలోచనను సాంత జీవితాలకు, సమాజానికి వల్లింపుచేసేలా విద్యార్థులను పురిగియ్యాడుతుంది. అందుకు అవసరమైన శిక్షణాన్నిస్తుంది. తమలోను, తోటిటివారిలోను ఉన్న దురబ్బిప్రాయాలు, సమాజంలోని ఆధిపత్యవరదాల ప్రత్యేక హాక్యూలను ప్రత్యొంచేలా చేస్తుంది. ప్రాఫెసర్ అలీఖాన్ మహామూదాబాద్ లాంటి రాజకీయితి శాస్త్ర విద్యార్థులు, అధ్యాపకులు ఈ విషయంలో మరింత ముందుంటారు. రాజకీయ అధికార ప్రాబల్య ప్రాభవాలను నిత్యం నిశితంగా ప్రత్యొంచడం వారి మేధి కర్తవ్యం కదా. విబరల్ అర్ణ్ణ విశ్వవిద్యాలయం దేనికైనా వేయవలసిన ప్రశ్న ఇది: 'తన బోధనకు ముందురు, పరిసీతులు, బోధన పరమానామాత్రమే

పిశ్చవిద్యాలయం ఎలా వ్యవహరించాలి? ఈ విద్యను బోధించేవారు విమర్శనాతకంగా, నిష్ఠాకికంగా, విశాల ద్రుద్రంతీ

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని వీరాలలో కొత్త వీరుడైన బిలుర్ల ఆర్జును విభిన్న విధులలో ఉన్న వీరతనాన్ని విస్తరించాలని ప్రార్థించాడు.

ప్రోత్సహించడమనేది కూడా చాలా ముఖ్యం. మానవియ శాస్త్రాల విద్య సాంత నిర్ణయాలు తీసుకోగల సామర్థ్యమున్నవాలని, తమ విశ్వాసాలకు అనుగుణంగా నిజజీవితంలో ప్రవర్తించగల ద్వార వ్యక్తితమున్న వాలని

రూపాందించేబిగా ఉండాలి. వ్యక్తుల వాస్తవ జీవితాలు, సమాజ సమప్తి జీవితం సంక్లిష్టమైనవి. అవి విసిరే సమస్యలు, సవాళ్లను తీయాలీంగా

ఎదుర్కొనేందుకు అనుమతించకుండా, అందుకు దీపాదం చేయకుండా ఒక లిబరల్ అర్ట్, విశ్వవిద్యాలయంతో సహి ఏ విశ్వవిద్యాలయమైనా తన విద్యా భోధన విధుక్క ధర్మాన్ని పరిపూర్వి చేయగలదా? సమాజ సమస్యల

పలిష్టూరానికి క్రియాశీల కృషిని పొర ధర్మంగా తోరవించాలి. ఇదే క్రియాశీలత అయితే లిబరల్ ఆర్స్ విద్య, క్రియాశీలత మధ్య బొణ్డుతాడు సంబంధమున్నదని గుర్తించాలి, అంగీకరించాలి. ఒక విశ్వవిద్యాలయం

ఏదీ ఒక తరపు పక్షపాతాన్ని పెంపాందించాలని నేను చెప్పడం లేదు.
పాఠించి దృక్పథాలు, భావజాలాలకు సమ ప్రాధాన్యం లభించేలా చూడాలి.
మహాముఢాబాద్ లాంటి అద్భావకుల రాజకియ విశాసాలు

చర్చనీయాంశాలుగా ఉన్నంతవరకు అపి విద్యకు ఆటంకం కాబోవు.
పక్షపాత దృక్పథంతో సిద్ధాంతాలను విద్యార్థుల మనసుల్లోకి ఎక్కించడం,
వాటిని సహజ వివేకంగా అమోదించడం సరికాదు, అటువంటి

క్రియాలీతకు నియమ నిబంధనలు ఉండాల్సిన అవసరమున్నది.
సంస్థాగత ప్రదేశాలలో ఏ తరఫి, ఏ లీతి క్రియాలీతను అనుమతించాలి,
పోత్తపొంచాలి అనే విషయమే విశ్వవిద్యాలయాలు సుప్రమేన హదులు

ప్రతిష్ఠాపనలు దీనికి సంబంధించి, ప్రతిష్ఠాపనలు విభిన్నమైనవి అన్నాడని ప్రశ్నలు ఉన్నాయి. ఇంద్రజిత్ కు ప్రతిష్ఠాపనలు విభిన్నమైనవి అన్నాడని ప్రశ్నలు ఉన్నాయి.

ఎవరైనీ విధింపులో కీలక ప్రాతిథారైన సిద్ధార్థ శంకర్ రే, పూకమిషన్ ముందు ఇందిరా గాంధీచి వ్యతిశేకరణగా సాక్షాత్మిభ్రి బయలుకు వస్తూ, అదే రోజు విచారణకు హోబరపుత్రు మాజీ ప్రధానికి ఎదురుపడి 'ఇవాళ మీరెంతో అందంగా కనసపుతున్నారని అనగానే, 'అవును నువ్వు ఎంత చెగుటాలని చూసినా కూడా..'. అని ఇందిరా గాంధీ ఫూటుగా బదుల్చి కమిషన్ విచారణ గదిలోకి వెళ్లిపోయిందట. బుధవారం బూర్గుల భవన్ ముందును లోడ్డున్నిటినీ ముంచేసిన జనప్రవాహాన్ని గమనించిన తర్వాత కునసంశ్ర సర్కార్ ఎన్ని విశ్వపుతుయాలు చేసినా, కేసీఆర్ కీర్తికి ఇషుమంత కళంకం కూడా అంటొంజచాలదని అర్థపోయింది. ఎరవాల్ని నుంచి కేసీఆర్ వెళ్లకముందే బీఅర్కే భవన్ ముందు ఇసుకేసే రాలనంత జనపోగ్యార్య. నినాదాలు చేస్తూ, మద్రాలో సర్కార్కు శాపనార్థాలు పెడతూ ఊపోతున్నారు. ఆ జనసంలో నాకెదురుపడ్డ కొల్లాపూర్ నియోజకవర్గంలోని సౌమశిల గ్రామం నుంచి వచ్చిన జములయ్య రైతురైక్కుల కష్టం చూసే సీఎం ఎవడైనా ఇట్ల కోడీకలు లెక్క పెడతడా?, ఒకవేళ పది రైన పడ్డ అల్పిట్టించాన్ని సరిచేస్తుడు గానీ అని విపాచరణ నడిపిసున్న రేంతు సర్కార్ ను ఈనించుకున్నదు. భైతెలం జలాశయ భ్యాక్ వాటర్ ముందు గ్రామపేస, ఎన్నో పోరాటాలు, సంపలన విపాచాల గతాన్ని కలిగిన సౌమశిల నుంబోచ్చిన సీఎం సాంత జిల్లా సొమాస్యుంత లోతుగా అలోచిస్తున్నాడో కరా? అదీ జీవితం సేర్పిన అనుభవం, సంఘర్షణ అలవర్షిన పరిజ్ఞానం. అందుకే సీటి అవసరాన్ని ఒక్క వాక్యంలో వెల్లించాడు. కేసీఆర్ ఫోష్ కమిషన్ విచారణకు హోబరుతాడా లేదా? పోజ్స్ట్రేట్ ఎం పెట్రోడ్? ఈ ఉబిలాటం కాంగ్రెస్ పోటీ పెద్దలకు మాత్రమే ఉండింది. ఏడాదిస్పర్గా కమిషన్లో ఆశలు పెంచుకొని, కాంగ్రెస్ సర్కార్ పెంచుకున్న రాజకీయ ఊహాశిప్రాయాన్ని స్థిరపరుచుకొని ఉన్నారు. అదే బూర్గుల భవన్ పరిసరాల్లో, తెలంగాణ రాష్ట్ర పశ్చిల్లో బుధవారం ప్రస్తుటంగా కనిపించింది. అనసు తెలంగాణ భ్యాక్ శికంగానే కాక సామాజికంగా కూడా దేశంలో భిస్సుపై చారిత్రక వాస్తవికతను కలిగి ఉన్నదిని అర్థం చేసుకునే లోతైన దృష్టధం కాంగ్రెస్ సర్కార్కు ఎక్కడిది? అందుకే ప్రభుత్వ లక్ష్మాలు, పాలనా వ్యవస్థ నిర్వహణ తరిశర మోలిక అంశాల్లోనే తప్పటగులు వేసింది. కాకతీయులు ముందుచూపుతో నిర్మించిన తెలంగాణలో గొలుసుకట్టు చెరువుల పంటి నీటి వసరలు నిరాణాలను మనం మరే ఇతర రాష్ట్రాల్లో చూడలేం. కాకేశ్వరంపై ఏడాదిన్నర కాలంగా అనేక కోణాల్లో చర్చ జరిగింది. అలాగే మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ, విద్యుత్తు కొనుగోలు ఒప్పందాలపై సర్కార్ ఎంత విష ప్రచారం చెయ్యాల్సి అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితానుభవంలో ఇమిడిపోయిన అనువిత్త ఆధారిత నిరాణాలగా మారాయి. కానీ, తెపిపోయిన, పూడిపోయిన వి కొన్ని చెరువులనో పరిగణనలోకి తీసుకొని కాకతీయుల శ్రమ వెనుక మరేదో ప్రయోజనం దగి ఉన్నదని నిందించడం మూరా? త్వరే అవుతుంది కడా! విజ్ఞానే, జనాల పట్ల పట్టింపున్న కేసీఆర్ లాంటి పొలకలు మిషన్ కాకతీయ లాంటి పథకం ద్వారా తిరిగి వాటికి జీవం పోసి, కాకేశ్వరం పంటి వాటితో అమరత్వం కల్పించి, సామాజిక శాశ్వత సంపదగా స్థిరపరుస్తారు. అంతేకానీ, రేంతు సర్కార్లూ సాంకేతిక లోపాలో ఒకటో రెండో నిరాణానంతర ప్రమాదాలనో అడ్డం పెట్టుకొని ప్రజల వారసత్వ వసరలను, నిరాణాలను జీథిలమయ్యులా కుట్టలు చేయరు. రెంతు సర్కార్ ఎంచుకున్న విధుంసక విధానమే స్వల్పకాలంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్గా నప్పులప్పాలోపోవడానికి కారణమైంది. చరిత్రలో చాలా ప్రభుత్వాలు పొలనలో విఫలమపుతుంటాయి కానీ, కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ మాత్రం ఫైలుల్యూర్ గానే కాక, జనం దృష్టిలో లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితాలను కోల్పోయారో నాయకులు మరిచిపోయా ప్రజలు ఎప్పలీకి పురిపించేరు. కొన్నిపోర్టు జాణాశిప్రాయాల్లో తొట్టుపాటు దొర్కుచ్చు కానీ దీర్ఘీ పోసి చెసుకునే ఉన్నదని ప్రస్తుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏడాదిన్నర కాలంగా అనేక కోణాల్లో చర్చ జరిగింది. అలాగే మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ, విద్యుత్తు కొనుగోలు ఒప్పందాలపై సర్కార్ ఎంత విష ప్రచారం చెయ్యాల్సి అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితాలను కోల్పోయారో నాయకులు మరిచిపోయా ప్రజలు ఎప్పలీకి పురిపించేరు. కొన్నిపోర్టు జాణాశిప్రాయాల్లో తొట్టుపాటు దొర్కుచ్చు వస్తారు. దాని చెప్పిన తెలంగాణ ప్రాప్తంలో ఆధార్తంచారు. మొత్తంగా 11 విడతల్లో లక్ష్మల మంది రెంతుల పట్ల మొత్తంత ప్రమాదాలనో అడ్డం పెట్టుకొని ప్రజల వారసత్వ వసరలను, నిరాణాలను జీథిలమయ్యులా కుట్టలు చేయరు. రెంతు సర్కార్ ఎంచుకున్న విధుంసక విధానమే స్వల్పకాలంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్గా నప్పులప్పాలోపోవడానికి కారణమైంది. చరిత్రలో చాలా ప్రభుత్వాలు పొలనలో విఫలమపుతుంటాయి కానీ, కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ మాత్రం ఫైలుల్యూర్ గానే కాక, జనం దృష్టిలో లక్ష్మలో చాలా ప్రభుత్వాలను నిందించింది. ఇదిలా ఉండగా నీటి ప్రాప్తంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్లు అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితాలను కోల్పోయారో నాయకులు మరిచిపోయా ప్రజలు ఎప్పలీకి పురిపించేరు. కొన్నిపోర్టు జాణాశిప్రాయాల్లో తొట్టుపాటు దొర్కుచ్చు వస్తారు. దాని చెప్పిన తెలంగాణ ప్రాప్తంలో సాధించిన గతారైన ప్రమాదాలనో అడ్డం పెట్టుకొని ప్రజల వారసత్వ వసరలను, నిరాణాలను జీథిలమయ్యులా కుట్టలు చేయరు. రెంతు సర్కార్ ఎంచుకున్న విధుంసక విధానమే స్వల్పకాలంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్గా నప్పులప్పాలోపోవడానికి కారణమైంది. చరిత్రలో చాలా ప్రభుత్వాలు పొలనలో విఫలమపుతుంటాయి కానీ, కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ మాత్రం ఫైలుల్యూర్ గానే కాక, జనం దృష్టిలో లక్ష్మలో చాలా ప్రభుత్వాలను నిందించింది. ఇదిలా ఉండగా నీటి ప్రాప్తంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్లు అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితాలను కోల్పోయారో నాయకులు మరిచిపోయా ప్రజలు ఎప్పలీకి పురిపించేరు. కొన్నిపోర్టు జాణాశిప్రాయాల్లో తొట్టుపాటు దొర్కుచ్చు వస్తారు. దాని చెప్పిన తెలంగాణ ప్రాప్తంలో సాధించిన గతారైన ప్రమాదాలనో అడ్డం పెట్టుకొని ప్రజల వారసత్వ వసరలను, నిరాణాలను జీథిలమయ్యులా కుట్టలు చేయరు. రెంతు సర్కార్ ఎంచుకున్న విధుంసక విధానమే స్వల్పకాలంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్గా నప్పులప్పాలోపోవడానికి కారణమైంది. చరిత్రలో చాలా ప్రభుత్వాలు పొలనలో విఫలమపుతుంటాయి కానీ, కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ మాత్రం ఫైలుల్యూర్ గానే కాక, జనం దృష్టిలో లక్ష్మలో చాలా ప్రభుత్వాలను నిందించింది. ఇదిలా ఉండగా నీటి ప్రాప్తంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్లు అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితాలను కోల్పోయారో నాయకులు మరిచిపోయా ప్రజలు ఎప్పలీకి పురిపించేరు. కొన్నిపోర్టు జాణాశిప్రాయాల్లో తొట్టుపాటు దొర్కుచ్చు వస్తారు. దాని చెప్పిన తెలంగాణ ప్రాప్తంలో సాధించిన గతారైన ప్రమాదాలనో అడ్డం పెట్టుకొని ప్రజల వారసత్వ వసరలను, నిరాణాలను జీథిలమయ్యులా కుట్టలు చేయరు. రెంతు సర్కార్ ఎంచుకున్న విధుంసక విధానమే స్వల్పకాలంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్గా నప్పులప్పాలోపోవడానికి కారణమైంది. చరిత్రలో చాలా ప్రభుత్వాలు పొలనలో విఫలమపుతుంటాయి కానీ, కాంగ్రెస్ గవర్నర్మెంట్ మాత్రం ఫైలుల్యూర్ గానే కాక, జనం దృష్టిలో లక్ష్మలో చాలా ప్రభుత్వాలను నిందించింది. ఇదిలా ఉండగా నీటి ప్రాప్తంలో హస్యప్రస్తుత సర్కార్లు అంతా చేసినింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోలుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్వప్తాతి స్పృశ్యంగా మళ్ళీ కేసీఆర్ కావాలనే నిరయానికి వ్యోమారు. చెరువులు, వాటి దీర్ఘాలిక ఆర్క, సామాజిక లక్ష్మాల పట్ల స్వప్తమైన శాస్త్రియ దృష్టధం ఉండికాబ్బే అనాడే వ్యయాలు, లాభాల అంచనాల పరిధిని దారి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘాలిక భలికాలను ఏ లెక్కల్లో పెట్టుత సర్కార్లు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని,

ఎవరింత చెడగొట్టులని చూసినా..!

కష్టాలు కాంగ్రెస్ సర్వార్థాలక్షణం ఎరుక? కేసిఆర్ రాకుంపట తెలంగాణ పల్లాడయ్యాపోయేది' అని మా అందరితో గట్టిగా అరుస్త పంచుకున్నాడు. ఆ మాటకొన్నీ వానకాలం పంట పనులు ప్రారంభమైన సందర్భంగా పొలాల్లో అవసరాలల్లో కలుస్తున్న గ్రామాలు కేసిఆర్ పేరు తీయకుండా ఒట్ల వంపడమే లేదు. అదే సమయంలో హీలో గురించి చర్చిస్తున్న సందర్భంలో విలన్ విక్రతాలు కూడా మాటల్లో దొర్చినట్టు రేవంత్ ప్రభుత్వ పనితనంపై కూడా ముఖ్యంగా ముఖ్యంగా న్నారు. ఎక్కడ గమిగూడినా గుడ్డి సర్వార్థము దునుమాపుతున్నానే ఉన్నారు. ఇచ్చివల సర్వార్థ సహాయియ్యాం కేసిసం కూలో నిలిబడిన టైటలు మాకుమ్మడిగా రేవంత్ రెట్లి సర్వార్థపై ఎలా దుమ్మెతో పోస్తున్నారో వాళ్ల మర్చులో ఉండి విసొచ్చిన హోలియా మండల వాసి సెదులు మొన్న ఒక మిత్రులి పెళ్లిలో వివరిస్తుంచే అశ్వరూం కలిగింది. ఈ హాస్త ప్రభుత్వం ఏ తాయిలాలు పంచినా, విరిగిన ప్రజల మనసులను తిరిగి గెలుచుకోలేదన్నది క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించిన ఎవరికైనా సులభంగానే అర్థమైపోతున్నది. రాష్ట్ర టైటలు అవసరాలను పట్టించుకోకపోగా, కేసిఆర్పై కక్షసాధింపు చర్యలకు దిగుతుండటం కూడా తెలంగాణ పల్లెల్లో ప్రభుత్వంపై వికారాన్ని పెంచుతున్నది. పైగా తుమ్మల వంటి అసంకార, పొంగులేది పంటి అక్కమార్కిత మంత్రులు కాచేశ్వరం, మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ పథకాలమై నిత్యం నోరు పోరుకోవడం పల్ల కూడా ప్రజల్లో కాంగ్రెస్ సర్వార్థపై వెగటు పెరగడానికి కారణం అవుతున్నాయి. కాచేశ్వరంపై ఏదాదిస్తూ కాలంగా అనేక కోణల్లో చర్చ జరిగింది. అలాగే మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ, విద్యుత్తు కొనుగోలు ఒప్పండాలమైనా సర్వార్థ ఎంత విష ప్రచారం చెయ్యాలో అంతా చేసేసింది. అన్నీ విన్న తర్వాతే, రెండు ప్రభుత్వాలను పోల్చుకున్న తర్వాతే ప్రజలు స్పృశ్యతి స్పృశ్యంగా మళ్లీ కేసిఆర్ కావాలనే నిర్యాశికి వచ్చేశారు. దేశంలో ఇందిరాగాంధి, అద్వానీ, పీవి, కరుణానిధి, ఎస్సిఆర్ అంతెందుకు మోది, అమిత్ పా ఇలా అనేకమంది నేటలు విపాచాస్వద తీవ్ర ఆరోపణలమై కమిషన్ల విచారణకు హజరయ్యారు. బహుశా తెలిపారి బహుశా ప్రజా ప్రయోజన భారీ చారిత్రక పథకం అమలుపరిచి కేసిఆర్ కమిషన్ విచారణకు హజరయ్యారు. జ్ఞాని పా కమిషన్ సుంచి రంజిత్ సింగ్ సర్వార్థయా కమిషన్ పరకు సాగిన విచారణలు లక్ష్మీలు ప్రత్యేకమైని, కాసీ, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణే సామాజిక, సాముహిక ప్రయోజనానికి, నేరాన్ని ఆపాదించే దిశగా నడుస్తున్నది. ఫోక్స్ కమిషన్ ఫోక్స్ గవర్నర్మెంట్ కనుస్తున్నిఁచే ఒకవేళ తుది నివేదిక రూపొందిస్తే, భవిష్యత్ సర్వార్థలకు పోక్స్ సంస్కరాన్ని అందించిన అన్యాయ ప్రక్రియగా అపఖ్యాతి మూలగుభుకుంటుంది. ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణకు కేసిఆర్ హజరైన బుధవారం సాయంత్రమే ధీర్ఘలో సీఎం రేవంత్ రెట్లి మీదియా సమావేశంలో వెళ్లగక్కిన అతస్తును పరిలీచిస్తే, సర్వార్థ విపాచరణ ఎవరికైనా అస్వాన్ కలిగించకమాను. ఈ తతంగాలైన్ని నడిచినా, తెలంగాణ తలరాతను మార్చిన నిర్మాతగా కేసిఆర్ చరిత్రను ఇంకా బిలంగా చర్చలో ఉంచగలవే గానీ పలువన చెయ్యాలాలు.

ఎమర్కెన్సీ విధింపులో కీలక పాత్రధారైన సిద్ధార్థ శంకర్ రే, పా కమిషన్ ముందు ఇందిరా గాంధికి వ్యక్తిరేకంగా సాక్షమిచ్చి బయలకు వస్తూ, అదే రోజు విచారణకు హజరపుతున్న మాజీ ప్రధానికి ఎదురుపడి 'ఇవాళ మీరితో అందంగా కనపడుతున్నారని అనగానే, 'అవును నువ్వు ఎంత చెగొట్టులాని చూసినా కూడా..'. అని ఇందిరా గాంధి భూటాగా బదుల్లిని కమిషన్ విచారణ గదిలోకి వైపీపోయిందట. బుధవారం బార్ధుల భవన్ ముందును లోడ్స్‌నీపించి ముంచేసిన జన ప్రాపోన్ని గమనించిన తర్వాత కునసంస్థ సర్వార్థ ఎన్ని విశ్వపుయత్తాలు చేసినా, కేసిఆర్ కీర్తికి ఇసుమంత కళంకం కూడా అంటేంచబాలదని అర్థమైపోయింది. ఎల్రవల్లి నుంచి కేసిఆర్ వెళ్లకముందే ఫిఅర్కే భవన్ ముందు ఇసుకేస్తే రాలసంత జనం పోగయ్యారు. నినాదాలు చేస్తూ, మర్చులో సర్వార్థకు శాపనార్థాలు పెదుతూ ఊపోతున్నారు. ఆ జనంలో నాకెదురుపడ్డ కొల్పూర్ నియోజకవర్గంలోని సాములిలే గ్రామం నుంచి వచ్చిన జములయ్యే రైతు రెక్కల కప్పం చూసే సీఎం ఎవడైనా ఇట్ల కోడీకలు లెక్క పెడతడా?, ఒకవేళ వది పైన పడ్డ అటీటీంచాన్ని సరిచేస్తుడు గానీ అని విపాచరణ నడిపిస్తున్న రేవంత్ సర్వార్థను ఈసంచించుకున్నదు. టీటెలం జలాశయ బ్యాక్ పాటర్ ముంపు గ్రామమైన, ఎన్నో పోరాటాలు, సంచలన విపాచాల గతాన్ని కలిగిన సాములిల సుంచోచ్చిన సీఎం సాంత జిల్లా సామాన్యుడెంత లోతుగా ఆలోచిస్తున్నాడో కరా? అదే జీవితం నేర్చిన అనుభవం, సంఘర్షణ అలపవల్చిన పరిజ్ఞానం. అందుకే నీటి అవసరాన్ని ఒక్క వార్కటంలో వెల్లించాడు. కేసిఆర్ ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణకు హజరపుత్తాడా లేదా? హజరైతే ఎం చెప్పాడు? ఈ ఉబలాటం కాంగ్రెస్ పార్టీ పెద్దలకు మాత్రమే ఉండింది. ఏదాదిస్తూగా కమిషన్లపై అశలు పెంచుకొని, కాంగ్రెస్ సర్వార్థ పెంచుతున్న రాజకీయ ఊపాలను గమనించిన రాష్ట్రంలోని రైతులు మాత్రం పూర్తిగా భిన్నాఖ్యిప్రాయాన్ని సీరపరుచుకొని ఉన్నారు. అదే బార్ధుల భవన్ పరిసరాల్లో వెల్లించాడు. కేసిఆర్ ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణకు హజరపుత్తాడా లేదా? హజరైతే ఎం చెప్పాడు? ఈ ఉబలాటం కాంగ్రెస్ పార్టీ పెద్దలకు మాత్రమే ఉండింది. ఏదాదిస్తూగా కమిషన్లపై అశలు పెంచుకొని, కాంగ్రెస్ సర్వార్థ పెంచుతున్న రాజకీయ ఊపాలను గమనించిన రాష్ట్రంలోని రైతులు మాత్రం పూర్తిగా భిన్నాఖ్యిప్రాయాన్ని సీరపరుచుకొని ఉన్నారు. అదే బార్ధుల భవన్ పరిసరాల్లో, తెలంగాణ రాష్ట్ర పట్లెల్లో బుధవారం ప్రస్తుతంలో కసిపొందించిని ఉన్నారు. అందుకే నీటి అవసరాన్ని ఒక్క వార్కటంలో వెల్లించాడు. కేసిఆర్ ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణకు హజరపుత్తాడా లేదా? హజరైతే ఎం చెప్పాడు? ఈ ఉబలాటం కాంగ్రెస్ పార్టీ పెద్దలకు మాత్రమే ఉండింది. ఏదాదిస్తూగా కమిషన్లపై అశలు పెంచుకొని, కాంగ్రెస్ సర్వార్థ పెంచుతున్న రాజకీయ ఊపాలను గమనించిన రాష్ట్రంలోని రైతులు మాత్రం పూర్తిగా భిన్నాఖ్యిప్రాయాన్ని సీరపరుచుకొని ఉన్నారు. అదే బార్ధుల భవన్ పరిసరాల్లో, తెలంగాణ రాష్ట్ర పట్లెల్లో బుధవారం ప్రస్తుతంలో కసిపొందించిని ఉన్నారు. అందుకే ఇతర మాత్రమే అంతాల్లోనే వెల్లించాడు. కాసా సామాజికంగా కూడా దేశంలో భిన్నమై చారిత్రక వాస్తవికతను కలిగి ఉన్నదని అర్థం చేసుకునే లోతైన దృక్పథం కాంగ్రెస్ సర్వార్థకు ఎక్కడిది? అందుకే ప్రభుత్వ లక్ష్మూలు, పాలనా వ్యవస్థ నిర్వహణ తదితర మాలిక అంతాల్లోనే వెల్లించగలు వేసింది. అశలు తెలంగాణ భాగోళికంగానే కాక సామాజికంగా కూడా దేశంలో భిన్నమై చారిత్రక వాస్తవికతను కలిగి ఉన్నదని అర్థం చేసుకునే లోతైన దృక్పథం కాంగ్రెస్ సర్వార్థకు ఎక్కడిది? అందుకే ప్రభుత్వ లక్ష్మూలు పోందించిని అంతాల్లోనే వెల్లించగలు వేసింది. కాకతీయులు ముందుచూపుతో నిర్మించిన తెలంగాణలో గొలుసుకట్టు చెరువుల పంటి నీటి వచ్చుల నిర్మాణాలను మనం మరే ఇతర రాష్ట్రాల్లో హాలే తెలిపారి కమిషన్ విచారణకు హజరించాడని ఉన్నారు. కాచేశ్వరంలో పా ఇలా అనేకమంది నేటలు విపాచాస్వద తీవ్ర ఆరోపణలమై కమిషన్ల విచారణకు హజరయ్యారు. బహుశా తెలిపారి బహుశా ప్రజా ప్రయోజన భారీ చారిత్రక పథకం అమలుపరిచి కేసిఆర్ కమిషన్ విచారణకు హజరయ్యారు. జ్ఞాని పా కమిషన్ సుంచి రంజిత్ సింగ్ సర్వార్థయా కమిషన్ పరకు సాగిన విచారణలు లక్ష్మీలు ప్రత్యేకమైని, కాసీ, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణే సామాజిక, సాముహిక ప్రయోజనానికి, నేరాన్ని ఆపాదించే దిశగా నడుస్తున్నది. ఫోక్స్ కమిషన్ ఫోక్స్ గవర్నర్మెంట్ కనుస్తున్నిఁచే ఒకవేళ తుది నివేదిక రూపొందిస్తే, భవిష్యత్ సర్వార్థలకు పోక్స్ నిర్మాణాన్ని అందించిన అన్యాయ ప్రక్రియగా అపఖ్యాతి మూలగుభుకుంటుంది. ఫోక్స్ కమిషన్ విచారణ కేసిఆర్ హజరైన బుధవారం సాయంత్రమే ధీర్ఘలో సీఎం రేవంత్ రెట్లి మీదియా సమావేశంలో వెళ్లగక్కిన అతస్తును పరిలీచిస్తే, సర్వార్థ విచారణకు హజరించాడని ఉన్నారు. దెరువులు, వాటి దీర్ఘకాలిక అర్దిక, సామాజిక లక్ష్మీలు పట్ల స్పృష్టమైన శాస్త్రీయ దృక్పథం ఉండికాలబ్బే ఆనాడే వ్యాయాలు, లాభాలు అందసాల పరిధిని డాటి గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారు. అవి సాధించిన దీర్ఘకాలిక ఫలితాలను ఏ లెక్కల్లో ప్రస్తుత సర్వార్థలు అంచనా వేయగలవు? అవి ఏ ప్రభుత్వాలకు అందని, ప్రజల జీవితానిభవంలో ఇమిడిపోయిన అనవిత్త అధారిత నిర్మాణాలగా మారాయి. కాసీ, తెగపోయిన, పూర్ణిపోయిన వ్యక్తికంగా సాక్షియుల ప్రధానుభవంలో ఇంకాటికంగా కాకతీయులు ప్రధానుభవంలో ఇంకాటికంగా కేసిఆర్ చరిత్రను ఇంకా బిలంగా చర్చలో ఉంచగలవే గానీ పలువన చెయ్యాలాలు.

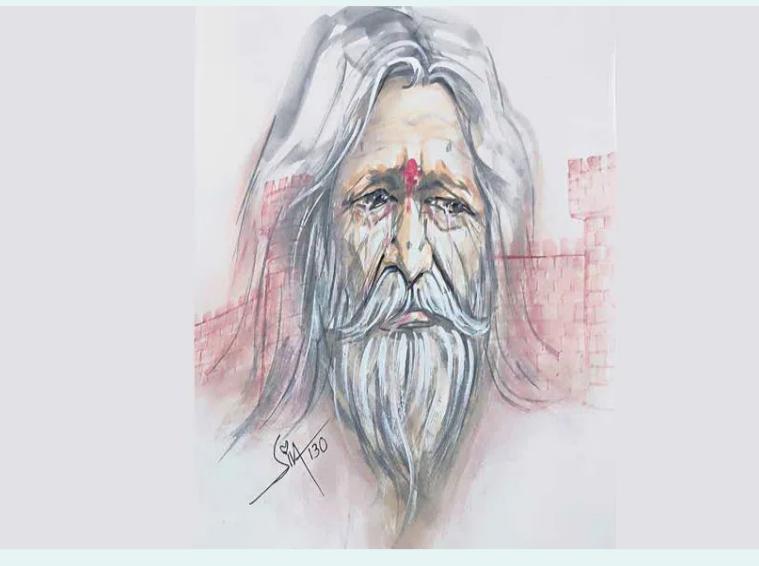
మళ్ళీ చేయి చాప్పడేనా?

A color photograph showing a man in a white shirt and light-colored dhoti crouching in a vast, dark green field. He is looking down at a small, round object he is holding in his hands. The background consists of a flat, agricultural landscape under a clear sky.

ఆంచనా వేయల్తేం. జీడిపీ తలసరిలో మన ర్యాంకు 144. కొనుగోలు శక్తి అంతరాల్లో 127. మనం ఓడించానుని ప్రవారం చేసున్న జపాన్‌లో తలసరి జీడిపీని మనం ఇప్పట్లో అందుకునే ఆవకాశమే లేదు. ప్రపంచ దేశాలతో పోలిస్తే మన సంపద భారీగా కనిపించవచ్చు. కానీ, శాతావినిక్పుగా దేశ సంపద మూలుగుతున్నది. 10 శాతం దగ్గర అయితే 77 శాతం సంపద ఉన్నది. అట్టడుగుష్టాయిలోని 50 శాతం జనాభా దగ్గర 11 శాతం సంపద మాత్రమే ఉన్నది. సంపద పంపిణీలో ధారుణమైన వ్యాపారాలు ఇంకా కొనుసాగుతుండటం నంబురాలు చేసుకునే విషయమైతే కాదు.

జాయ సేనాపతి.. చారిత్రక కాల్పనిక నవల

కాకతీయ రాజులునిలో తీర్మానాలు! సూత్రధారి మూరారిదేవుడు! తన వ్యవహార చూదిని, వినిని ఈ ముదిమి పయసులో చూస్తున్నాడు జాయసేనాపతి. తన బొందిలో ప్రాణం ఉండగా గణపతిదేవుని మాటకు ఎవురు ఎవ్వుని బతకనిమసుని శీర్శాన్నిముకున్నాడు. పొరులందరినీ వికం చేసి.. రాతికోట మహాద్వారం వడకు చేరుకున్నాడు. అక్కడాన్ని మూరారిదేవుడు.. జాయసేనాపతిని, ఆయన వెంట ఉన్న పొరసైనాన్ని చూసి తత్త్వపద్మాదు. రెండు చేతులతో కరవాలాన్ని గట్టిగా బిగించి పట్టుకున్నాడు జాయసేనాపతి. ‘కాకతీయ సామ్రాజ్యాలో పుట్టిన కలుపుమొక్కను తోలిగంచాల్సిందీ’! జీవితంలో తోలిసారి తనవారిపై.. తను ఎత్తుకుపెచిన మేనుల్లిడిపై కత్తి దూయక తప్పలేదు జాయసేనాపతికి. జాయప, మూరారి.. ఇద్దరూ కత్తులతో తలపద్మాదు. ద్వారం లోపల జాయపుడు మూరారితో యుద్ధం.. ద్వారం బయట రుద్రమ, మూరారి సేనానులతో యుద్ధం. ప్రజలు నిబిడిశ్వర్యంతో మేనమామ, మేనల్లు యుద్ధాన్ని చూస్తున్నారు. నాటుకక, యుద్ధకళ సుమార్కలో రంగరించిన డబ్బు బడ్జె జాయసేనాపతి మహా కౌశలం.. దుర్మారుమా, అర్థతేని సింహసనం కోసం అరులు చాస్పున్న కుటీలిత్వమూ కలభోసిన మూరారి కౌశలం ముందు గెలవలకపోతోంది. హారిహరుణ్ణి వచిని ఉండ్రెకరంలో ఉన్న పురజనులు ఉండేగురంతో మామ అభ్యుత్త యుద్ధాన్ని ఉత్సవరతో చూస్తున్నారు. అవతల రుద్రమ యుద్ధం.. ఇవతల జాయసేనాపతి యుద్ధం.. న్యాయంకోసం.. సీతి కోసం.. కాకతీయ సామ్రాజ్యం కోసం. పోరాదుతున్న వడ్డ సింహం జాయసేనాపతి.. యువ దుర్మారుం మూరారిదేవుని మందు నిలబడలేకున్నాడు. అంతా గమనిస్తున్న ప్రజలు అరిచారు. “జాయసేనాపతి.. రక్షించు.. కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని రక్కించు!” రుద్రమదేవిని రక్కించు..” “గణపతిదేవచీ రక్కించు..” “కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని రక్కించు” “అంధ సామ్రాజ్యాన్ని రక్కించు” “తెలుగు సామ్రాజ్యాన్ని రక్కించు” మళ్ళీ మళ్ళీ అదే హెచారు.. అదే పిలిపు.. ముక్కకంకంలో.. దిక్కులు విక్కులించేల్లా.. ప్రజల నినాదాలు ఇస్తున్న శక్తితో ఒపిక తెచ్చుకుని వేగంగా కత్తి తిప్పుతున్నాడు జాయసేనాపతి. అప్పలే తన కరవాలంతో ఆయన మీదికి దగ్గరగా వచ్చాడు మూరారి. జాయపనికి శక్తి సరిపోవడం లేదు. పైచేయి సాధిస్తున్నాడు మూరారి.. ఏదైనా చేయాలి.. హరపార మహాదేవ.. నటరాజు.. కరుణించు! పారాత్మా ఏదో కొత్త శక్తి అవహించినట్లు చటుకున్న నిడికట్లలో ఉన్న చురికను మరోచేతితో తీసి.. లిప్పాటులో మూరారి గుండెల్లో పోచిచాడు జాయపుడు. చివ్వున పొంగుతోంది రక్తం. మూరారితోపాటు రక్షికం అయిపోతోంది జాయపని శరీరం. ఏదో అయిపోతోందని.. ప్రాణాలు తనను వదిలిపోతున్నట్లు గుర్తించాడు మూరారి. గజగజ పఱకుతున్న చేతులను ఓపిక కుడాసినుకుని రెండు చేతులతో ఖట్టం పట్టి జాయసేనాపతి మీదికి ప్రశారం చేశాడు. అది తగిలకముండే తప్పుకొని కరవాలంతో లాఘవంగా మూరారి దొక్కలో గుచ్ఛాడు జాయపుడు. గుండెలోంచి, కడుపులోంచి ఉప్పెత్తున రక్తం ఉబుకుతుంటే.. మూరారి శరీరం నిలబడలేక తూలి, పఱకుతూ కూలిపోయింది. రెండు మూడు లిప్పల గిలిగిల కొట్టుకుని ఆశేషమయింది. పొరులు వేగంగాపోయి కోట ప్రధాన ద్వారం తీశారు. పూర్తి రక్షికచ్చేన శరీరంతో తడిసి కరవాలంపు పట్టి నిలబడి ఉండి రుద్రమదేవి! మట్టు పది పదిశేసు శాలు!! మహాద్వారం అవతల రుద్రమ.. ఇవతల జాయసేనాపతి!! శత్రువుల రక్తంతో తడిసి రొపుతున్న శరీరాలు.. ఒకరినాకరు చూసుకుని జిజయచిహ్నంగా కత్తులు ఎత్తి పట్టారు. జనులు జయజయధ్వనాలు చేశారు. జనం ప్రవాహంలా పరుగుపరుగున పసున్నారు. కొండు పిండికి పట్టి పట్టి రుద్రమదేవి వైపుగా పోతూ జయజయధ్వనాలు చేస్తున్నారు. అంధునగరి సింహాద్వారం వడ్డ పిండికి గాలితో ఎగిపిపడుతుండగా.. కాకతీయ ప్రజాసికిపు సింహాదాలు మారుపోగుతున్నాయి. ‘కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని.. కై..’ తెలుగు రాజ్యాన్ని.. జయ జయ..” “అంధ నగరి.. జయ జయ జయ” అప్పటికి యుద్ధావేసం కొంత తగింది. కాక్క వడ్డ కింద పది ఉన్న ముద్దుల మేనల్లిడి పార్చి శరీరం చూసుకలేక కట్ట మూసుకున్నాడు. మూరారి ఉపిపోతోంది చురక్కత్తిని బ్లట్కు ఆనించుకుని తలవొంచుకుని గుండెలు పగిలేలా విపుస్తున్నాడు మేనమా జాయపోడ మహారాజు. రుద్రమదేవి పరుగున పచి పచి కత్తి పారెవేసి జాయసేనాపతి కాశ్టపై పడిపోయింది రొపుతూ. ఆమె కస్తిరు ఆయన పాదాలను తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు, వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా నిడిచివచ్చినట్లు నిస్సత్తుపుగా కూలిబడి తల్పం వైపు చూశాడు. కుద్దానికి శరీరాన్ని ఆనించి హస్యస్యంలోకి చూసుకున్నాడు. ముక్కాలు పాటించి నిశ్శబ్దంగా ప్రాణాలు చేయాడు. అప్పటికి ప్రాణాలు విపుస్తున్నాయి. నాటుకకి ఏపిపిపడుతుండగా.. కాకతీయ ప్రజాసికిపు సింహాదాలు మారుపోగుతున్నాయి. ‘కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని.. కై..’ తెలుగు రాజ్యాన్ని.. జయ జయ..” “అంధ నగరి.. జయ జయ జయ” అప్పటికి యుద్ధావేసం కొంత తగింది. కాక్క వడ్డ కింద పది ఉన్న ముద్దుల మేనల్లిడి పార్చి శరీరం చూసుకలేక కట్ట మూసుకున్నాడు. మూరారి ఉపిపోతోంది చురక్కత్తిని బ్లట్కు ఆనించుకుని తలవొంచుకుని గుండెల పగిలేలా విపుస్తున్నాడు మేనమా జాయపోడ మహారాజు. రుద్రమదేవి పరుగున పచి పచి కత్తి పారెవేసి జాయసేనాపతి కాశ్టపై పడిపోయింది రొపుతూ. ఆమె కస్తిరు ఆయన పాదాలను తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున పగిలినట్లు.. వ్యాపులిత అంతరంగం కల్పీలితమపుతూ తల్లిదిల్లిపోతున్నట్లు.. వేల శాలు కాలుతున్న శ్వాసమేదో లోలోపల మండుతున్నట్లు.. మెల్లగా నిశ్శబ్దంగా లోపలికి వచ్చాడు జాయసేనాపతి. శరీరమంతా రక్తిక్తం. చెయ్యానిది చేసినట్లు. రక్తంతో తడిసిన జిసిన చేతులు వేట్టు పచిపుతున్నాయి. కాశ్ట స్వాధీనంలో లేవు. అయిన బాలవంతా తడుపుతున్నాయి. ‘కాకతీయ యోధుడివి నమ్మే మామా.. నేను కాదు.. నుమ్మే!’ గుండెలు పగిలేలా పెద్దపెట్టున విడుస్తున్నారు ఇద్దరూ.. వారితో గొంతు కలిపి విడుస్తోంది అనుమకండ! నిశ్శబ్దంగా ఉండి అంతఃపురం. విశాలమైన మందిరాలు విపాదంగా.. చెప్పేలేని బాధ అంతశా వ్యాపించినట్లు.. లోలోపలి బద్ధాగ్ని ఏదో పెట్టిల్లున

జల్ జీ న పెంచతా తీర్ ఏ జగ్గి జాతా జల్

రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ నేతుల్నాయి రేవంత్ తెచ్చి సర్కారు కొలువుదీరక కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు మికిలిపట్టింది. ఆ ప్రభుత్వం కడక్షురాతంగా ప్రాజెక్టును పండచెట్టడనంతో పంటలన్నీ ఎందిపోయాయి. తత్త్వాతంగా ఈ వీడాది సాగు విస్తరం భారీగా పడిపోయాయి. పంటల ఎందిపోయి తెలంగాం తల్లి తల్లిల్లుతున్నది. అన్నపూర్ణగా వెలుగొందిన రాష్ట్రం కాస్త రైతను కన్నితీతో, ఆకతితో అల్లుడే దృష్టితికి చేరుకున్నది. కేనీఅర్ పేరును చెపివేయాలనే కురులో భాగంగానే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రైతు వ్యక్తికి వైఖరిసి అవధంచిస్తున్నది. పానీకి హర్ ఎక్ బూందీ దేశిట్టొ జిందగాని జర్ జో సహాతా తో ఏ జి జాతా జిత్తాంబే ప్రతీ నీటి చుక్క మనకు జీవితాన్నిస్తుంది. జలం లేకపోతే జగం ఎందిపోతది, మండిపోతది అని దీనస్తం. ఈ సందర్భంగా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు కట్టిన గోదావరి గురించి పెద్దాయన సుందిల్లి రాజస్వ రాసిన ఓ పోట గుర్తువున్నస్తుంది. ‘పున్చరాలకూకసారి నీ వాడిలో స్తానమాడి పసివాస్తునుకుంటా తల్లి, జలాశయాలకు నిలయం జలచరాసుల సహపాసం పశువులు పడ్డులకే కాదు జీవకోల్కిచారారం పుదమిని తరియింపజేసి పుష్టిలంగ పారుతల్లి గోదారమ్మ ఓ గోదారమ్మ. ’ జీవనది పుష్టిలంగా పారుతూ బంగాళాభారతంలో కలిసి వృథా కాకుండా ప్రతీ బొట్టును ఒడిసిపట్టుకొనే దృఢసంక్లయమే ఈ పాజెక్టు. కానీ, పుదమి ఏం పాపం జీసిందని నిర్మాణించి చుక్క చుక్క ఒడిసిపట్టుకున్న నీటిని వదిలేసిందు రేవంత్ తెచ్చి. సహజమైన నర్స్యోటి జీవరాళికి ఆధారమైన జలసంపదను నాశనం జేశాదు రేవంత్ రెడి. అది కేనీఅర్ అనవాట్ ఉన్నాయనే గదా. రేవంత్ ప్రభుత్వానికి చేతనైతే ప్రజాపాలనలో ప్రజల యోగ్యక్షేమాలే పరమావధి అయినప్పుడు నీల్చిచ్చి నిరావించుకోవుగదా ఈ రేవంత్, రైతుల ఆత్మపూర్వులను ఆపాలని, ప్రజాసంక్లేషమం కోసం చారిత్రక నిర్మయంతో కేనీఅర్ సిరిచ్చారు. మరి రేవంత్ ప్రభుత్వమేం జీసింది? వ్యక్తిగత, రాజకీయ కక్ష కోసం నిందు గోదావరినే ఎందచెట్టింది కడా. డానిసై సపాలడ్డ అభియాగాలు మోపుతుంది గదా. బహుళూ సార్క ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాల్లో ఆటంకాలు, అవరోదాలు, విధివంచితాలు, కష్టపడ్డులు అనివార్యంగా సంభవిస్తాయనేది చరిత్ర ఎరిగిన సత్యం. గత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం తీసుకున్న నిర్మయాలను గాని, నిర్మించిన ప్రాజెక్టులను గాని పరిక్రించి అనునిత్యం ప్రజలకు ఉపయాగంలో ఉంచే బాధ్యత ప్రస్తుత ప్రభుత్వాన్నిదే. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం అలా

చేయడం లేదు. ఇది పేరుకే ప్రజాపాలన. నిజానికి అప్రజాపాలనే గానీ ఇంకోటీచాదు. ఓ దిక్కు పక్కాష్ట ముఖ్యమంత్రి గోదావరి-బనకచు లింక్ ప్రాజెక్టు ద్వారా 200 తీవ్రంగిలి గోదావరి జలాలనస వ్యథల్లించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. అందుకోసం 150 తీవ్రంగిలి నిల్చు సామర్థ్యంతో బొల్లపల్లి వద్ద ఒక భారీ కృతిమ బింబసు నిర్మించడానికి ప్రతిపాదించారు. రూ. 80 వేల కోట్ల ఖర్చుతో కూడుకున్న ఈ ప్రాజెక్టుకు ఆర్కిట సహాయం అందించాలని చంద్రబాబు కోరిన వెంటనే మార్కెట్ ప్రభుత్వం గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చినట్టు వార్తలు వస్తున్నాయి. ఏఫిక్ దీన్స్క్యూ గేమ్స్ థేంజర్గా చంద్రబాబు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు అంతాశాంతా కాదు కొంచెం నిగూఢంగా ఆలోచిస్తే పేరుకే 200 తీవ్రంగిలి పరద సీక్సన్ అంటున్నారు. కానీ, దీని ద్వారా కోపించలేని జలదోషిద్ద జరుగుభోతుందన్నది వాస్తవం. ఒకవేళ చంద్రబాబు చెప్పునట్టుగానే జీజీ

లింక శ్వరాయితే విపీలోని సలుమాలలకు గోదావరి పరపత్తు తొక్కుతుంది. అందుకు అవసరమైన కెనాల వ్యవస్థ కూడా ఎవ్వుడో సిద్ధం చేసుకొన్నారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే చంప్రభాబు-మోది జతకట్టి మన నీటి హక్కులను హరించెందుకు విఫలయత్తుం చేస్తున్నారు. ఒక జల గజ దోషిదీ. కానీ, ఏ మాటకామాట చెప్పుకోవాలి. ప్రజల ఆకాంక్షల ప్రకారం పాలన చేయడమనేని నాయకుడి లక్షణం. కానీ, తెలంగాణ సీఎం రేవంతెర్రి వ్యవహరం మాత్రం ఇలా ఉంది. స్వరాష్ట్ర ప్రజల నీరులేక కటకటలాడినా ఆయనకు పటదు. అంతేగాక, కాతేశ్వరం విషయంలో కేసీఆర్కు నోటీసులు పంపుతూ, తన సీటును కాపాడుకునేందుకు ఫీలీకి మూటలు మోసుకెళ్లడమే తప్ప అక్కడి నుంచి చిల్లిగ్వు తెచ్చిన దాఖలాలైవు.

വണ്ണ തൊന്ത്രം.. ഇച്ചോട്ട് സ്വീകരിക്കാം!

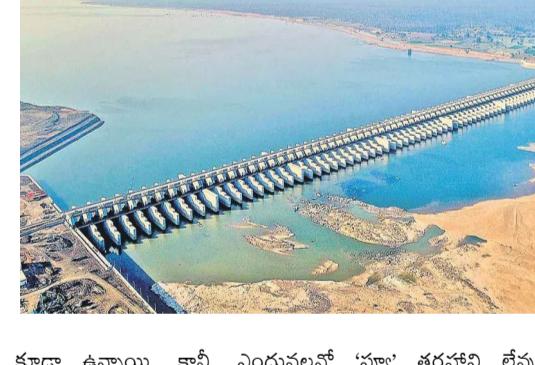
ఉద్దోగులకు సాధ్యమైనత పరికర మొదటి చెయాలి, వారి సమస్యల పరిష్కరించాలన్న అలోచనతోనే మా ప్రభుత్వం ఉన్నది. మొదటి తారీఖునే జీతాలు చెలిస్తున్నామి. గత ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన సంక్లేషమ పథకాలను కొనసాగిస్తున్నానే, కొత్త పథకాలూ తీసుకొచ్చామి. ఉద్దోగుల సమస్యల పరిష్కారం మా ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఉద్దోగుల సమస్యలకు క్యాబిన్స్ నమూనేశంలో పరిష్కార మార్గాన్ని కనుగొంటాం అని ఉద్దోగ సంఘాల జీవిసి నమూనేశంలో సభ కమిటీ సభ్యులను మంత్రులు తీసుకొంటామి, పొన్నం ప్రభాకర్, ప్రభుత్వ సలవోదార్ కేశవరావులతో కలిసి దీర్ఘాయి నీఎం భద్రి వికమార్కు ఉద్దోగులను నమ్మలికిరు. అంతకుముందు ఉద్దోగుల సమస్యలై నియమించిన త్రిమెన్ కమిటీ ఉద్దోగ సంఘాలతో పలుమార్గ సమానమై, స్నేకరించిన విజ్ఞపులను మంత్రుల కమిటీకి నివేదించింది. కానీ, ఇప్పుడు ఉద్దోగులకు ఒరిగించేమిదీ? అనెంబ్లీ ఎవ్వికల సందర్భంగా ఉద్దోగులకు కాంగ్రెస్ పార్టీ అనేక వాగ్గానాలు చేసింది. ప్రభుత్వ ఉద్దోగులకు పెండింగ్లో ఉన్న మూడు డీపిల తక్కు చెల్లింపు, మొదటి తారీఖున వేతాలు, సస్కామెంటరీ బిల్లులను 15 వని దినాల్లో చెల్లించడం, నీపిఎస్ విధానం స్థానంలో ఓపీవెన్, సకాలంలో డీవి ప్రకటన, జీవో 317ను సమిక్షించడం, ఏటా వేసపిలో ప్రభుత్వ ఉద్దోగుల బదీలు, ఆరు

నెలల్లోపు కొత్త వేతన సవరణ కమిషన్ సిఫర్సుల అమలు, అన్ని దధాబాసల్లో, అన్ని రోగాలకు తైదు సదుపాయం అందేలా ప్రెక్ట్కార్డులు లాంటి అనే హాఫీలను అభయహస్తం పేరిం విదుదల చేసిన మ్యానిఫిస్ట్లో కాంగ్రెస్ పొందుపరిచింది. కానీ, 10 నెలలైనా డిమాండ్ పై ఉలుపవలుకు లేదు. ఈ నేపర్స్యూల్ 205 ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ సంఘాలతో కూడిన ఉద్యోగుల జేపీసీ 2024 ఆగస్టు 29న ఏర్పాతింది. కాంగ్రెస్ ఇచ్చిన హాఫీలు సహి 57 డిమాండ్సు (అందులో 12 మాత్రమే ఆర్థికపరమైనవి) ప్రభుత్వం ముందుంచింది. కానీ ఉద్యోగులకు దక్కింది ఒక కీల్, మిగ్రా ఆర్థిక డిమాండ్సును మార్చి తర్వాత పరిష్కారిస్తామను హాఫీ మాత్రమే. నిజానికి ఉద్యోగుల సమస్యలు పరిషురించాలనే చిత్రపద్ధి ప్రభుత్వానికి ఉండుతున్న ఆర్థిక భారం లేని 45 డిమాండ్లకు పరిశూరం దొరికేది. వాస్తవానికి కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి వచ్చిన నాలీ సుంచి 16 నెలల వరకు ఉద్యోగులు వేచిచూశారు. అయినప్పటికీ ఒక్క సమస్య కూడా పరిష్కారం కాలేదు. అందోళనకు సిద్ధుపున ఉద్యోగులతో చర్చించకుండా ముఖ్యమంత్రి తన పోశాదాను మరచి అనిపానంతో సున్న కాల్యూక్ తిన్నాడు. కోసుకుతిన్నాడై జీతాల్విప్పానికి దబ్బులు లేవు. జీతాల్విప్పానికి కేసం ఏ సంకేమ పథకాన్ని అపమంటాడో చేపుండి? అని ప్రకటించారు ముఖ్యమంత్రి వ్యాఖ్యలు ఉద్యోగుల ఆత్మగౌరవాన్ని దెబ్బతీయడమేనని ప్రజలకు, ఉద్యోగులకు మర్యాద చిమ్ముపెట్టే కుట్ట ఆ వ్యాఖ్యల వెనుక దాటి ఉన్నరని జేపీసీ స్పందించింది. ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన వాగ్దానాలను అమలు చేయాలని మాత్రమే తాము కోరుతున్నామని జేపీసీ బదుల్చింది అయితే, తాజాగా క్యాబినెట్ అమోదించిన డిమాండ్లు ఉద్యోగులను తీప్పిని నిఱశకు గుర్తిచేయాడు. పెండింగ్లో ఉన్న బదు డీపిలలో ప్రస్తుతం ఒక డీపి మాత్రమే చెల్లిస్తామని, ఆరుఱెలు తర్వాత ఏప్రిల్లలో మరో డీపి ఇస్తామని క్యాబినెట్ ప్రకటించింది. ప్రతినెలా రూ.700 కోట్లను ఉద్యోగుల బాయిల చెల్లింపు కేసం విదుదల చేస్తామని చెప్పింది ఉద్యోగి భాగస్వామ్య చెల్లింపతో ప్రైట్ చికిత్సలకు అనుమతిస్తూ ఆరోగ్య ప్రస్తుత ఏర్పాటు చేసేందుకు క్యాబినెట్ అమోదం తెలిపింది. అయితే

ಇಂದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಭಾರಂ ಲೇನಿ ದಿಮಾಂಡ್‌ನು ವೆಂಟನ್ನೇ ಅಮಾದಿಸುತ್ತಾನ್ನು ನೇ ಪ್ರಕಟನ ಲೇದು. ಮರಿ ಅಭಯಪೂರ್ವಂ ಹೀವೀಲ ಸಂಗತಿಯಿಲ್ಲ? ವೆಂಟನ್ನೇ ಮೂಡು ಹೀವೀಲ, ಅರು ನೆಲಲ್ಲೋ ಹೀಲ್‌ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಸಿಹಿವೆನ್ ರದ್ದು ವಂತೆ ಹೀವೀಲನು ಕ್ಯಾರೀನ್ ಬಳಟ್ಟಾಫಲು ವೇಸಿಂದಾ? ಅನೇ ಅನುಮಾನಾಲು ಉದ್ದೋಗುಲ್ಲೋ ಮೊದಲಯ್ಯಾಯಿ. 2025 ಜೂಲೈ, 2026 ಜನವರಿಲ್ಲೋ ಕೆಂಪ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಪ್ರಕಟಿಸೆ ಹೀವೀಲತ್ವ ಕರಿಪಿ ಮ್ಲೀ 5 ಹೀವೀಲ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ಲೋ ಉಂಟಾಯಿ. 5 ಹೀವೀಲ ಏ ರಾಷ್ಟ್ರಂಲೋನೂ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ಲೋ ಲೇವು. ಹೀವಿ ಇವ್ವಾನಿಕೆ ಬಿಡ್ಡೆಲ್ ಲೆಕಪ್ತಿ ಇಂಕಾ ಹೀಲ್‌ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಅಂತಕ್ಕಿಟ್ಟಂತ್ತೇ? ಕ್ಯಾರೀನ್ ವರ್ಪಲ್‌ಹೀಲ್‌ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಲೇದು. 2023 ಜೂಲೈ 1 ನುಂಬಿ ಇವ್ವಾನಿನ ಹೀಲ್‌ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಇವ್ವಾನಿಕೆ 24 ನೆಲು ಗಡಿವಿಷಯಾಯಿದಿ. ಈ ಹೀಲ್‌ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಪ್ರಕಟನತ್ವ ಇಂಕೆನ್ನಿ ನೆಲು ಸಫ್ಟ್‌ಪ್ರೋವಾಲ್‌? ನಗದು ರಹಿತ ವಿಕಿತ್ವ ಕೋಸಂ ಪ್ರತಿ ಉದ್ದೋಗಿ, ಪೆನ್ಸನ್‌ರ ನುಂಬಿ ನೆಲಕು ರೂ.500 ತೀಸುಕುನೇ ಪ್ರತಿಪಾದನ ವಲ್ ಲಾಟ್‌ಗ್ರೆನ್ ಉದ್ದೋಗುಲುಕು, ಪೆನ್ಸನ್‌ರಕ್ತ, ಗಜಿಟೆಂಡ್ ಉದ್ದೋಗುಲುಕು ಮಧ್ಯ ತೇಡಾ ಉಂಡದು. ಗುಡ್ಡೆಲ್ ಮೆಲ್ಲಿಲಾಗ ಉದ್ದೋಗುಲು ಎದುರುಮಾನ್ಯನ್ನ ಗರಿಷ್ಟ ಪರಿಮಿತಿ ಲೇನಿ ನಗದು ರಹಿತ ಶೈರ್ಯಂ ಅಂದುಬಾಲುತ್ತೋಕಿ ರಾವಡಂ ಸಂತೋಷಕರಂ. ಪ್ರಭುತ್ವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯರ್ಥಿ ಶೈರ್ಯನ್‌ಗ್ರಾಹಿ ಅಧಿಕಾರುತ್ವತೋಪಾಟು ಉದ್ದೋಗುಲತ್ವ ಪ್ರಸ್ತೀ ವಿರ್ಯಾಟು ಚೇಯದಂ ಅಪ್ಪಣಿಂದಂದಗಿನದಿ. ಇಕ ನೆಲಕು ರೂ.700 ಕೋಟಿ ಚೌಷಣ್ಯ ಬಿಂಬಿಲು ಚೆನ್ನ್‌ರೂ.11 ವೇಲ ಕೋಟ್ಟು ಚೆಲ್ಲಿಂದವಾನಿಕಿ ಎನ್ನಿ ಸಂವತ್ಸರಾಲು ಪಡತಾಯೋ ಆಲೋಚಿಂಬಾರಿ? ಪ್ರತಿ ನೆಲ ಉದ್ದೋಗುಲು ರಿಟೈರ್ ಅವುತ್ತಂತಾರು. ಏ ನೆಲಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಅಯಿನವಾರಿಕಿ ಏ ನೆಲಲ್ಲಿನೇ ಬೆಿನಿಫಿಲ್ ಚೆಲ್ಲಿಂದದಂ ಕೋಸಂ ಇಂಕಾ ಎಂತ ಕಾಲಂ ಎದುರುಮಾಡಾರ್ಲೋ? ಇಚ್ಚೆದಿ ಅವ ಗಿಂಜಂತ, ಚೇಸುಕುನೇ ಪ್ರವಾರಂ ಮಾತ್ರಂ ಗುಮ್ಮಡಿ ಕಾರುಂತ! ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಒಕ ಹೀವಿ ಇಷ್ಟ್, 2 ಹೀವೀಲ ಇಷ್ಟ್‌ನ್ಯಾಟ್ ಪ್ರವಾರಂ ಚೇಸುಕುಂಟುನ್ನದಿ. ಈ ಮಾತ್ರಂ ದಾನಿಕೆ ಘನತ ವಹಿಂಬಿನ ಜೆವೀನಿ ಹಾರ್ಡ್‌ಎಂ ಹ್ಯಾಕ್ ಚೇಸುನ್ನದಿ. ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕಿ ಕೃತಜ್ಞತಲು ಚೆಪ್ಪಿಂದಿ. ಅಂದೇಣನ ಚೆನ್ನ್‌ರಾ, ಲೇದಾ ಅನ್ನದಿ ಸ್ವಷ್ಟತ ಲೇದು. ಉದ್ದೋಗುಲ್‌ಹೀಲಾರ್ಟ ಪೋರಾಟ ಪರಿಣಮ ಪೆಂಬಿ, ಅಂದೇಣನನು ತೀವ್ರತರಂ ಚೇಯ್‌ಲಾಂ ನಾಯಕತ್ವ ಚೆಪ್ಪಲುಡಿಗಿ, ಇಚ್ಚಿಂದೆ ಮಹಾಭಾಗ್ಯಮನಿ ಸಂತೋಷದಟಂ ಕೋಚನೀಯಂ. ಇವ್ವಾನ್‌ಕೆನಾ ಜೆವೀನಿ ನಾಯಕತ್ವಂ ಮೇಲ್‌ನ್ನಿ ಉದ್ದೋಗುಲನು ಪೋರಾಟ ಪಥಂಲೋ ನಡಿಸಿಂಬಾರಿ. ಆರ್ಥಿಕ, ಅರ್ಥಕೆತರ ದಿಮಾಂಡ್ ಸಾಧನಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಕಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಂಚಾರಿ. ಲೇಕಪ್ತೇ ಉದ್ದೋಗುಲ ಪ್ರಯೋಜನಾಲು ಅವರಿಷ್ಟಾತಂಗಾ ಉಂಡಿ, ತ್ವಿಪ್ರಂಗಾ ಸಷ್ಟಪ್ತಿತಾರು.

ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ತನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು?

ముఖ్యమంత్రికి వివేకం లేకున్నా తక్కినవారికైనా ఉండనక్కరలేదా? తక్కిన అందరికి కాకపోయినా కొండరికైనా? కొందరు మంత్రులు, కొందరు పార్టీ నాయకులకు? వీరందరికి మించి ధీర్ఘ పెద్దలకు? ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి తీరు వల్ల ప్రభుత్వ పాలన ప్రశ్నమపుతూ, కాంగ్రెస్ ప్రతిష్ఠ నానాటికి అడుగుంటుండగా వీరంతా ఏమి చేస్తున్నట్టు? పరిస్థితుల ఇదేవధంగా కొనసాగించే, ఆ ముఖ్యమంత్రి అనే అతిథి పొత్రధారుని మాట ఎట్లున్నా చివరికి పార్టీతో పాటు తమ పడవ కూడా మనుగుతుండనే ప్రమాదాన్ని గ్రహించలేని వారా వీరంతా? గత ఏడాదిన్నరూగా వేపంతేరద్ది పరిపాలన, వ్యక్తిగత వ్యపారం ఏ విధంగా ఉన్నాయి రాష్ట్ర ప్రజలతో పాటు కాంగ్రెస్ వాదులు, పార్టీ అధికార్పణం గమనిస్తున్నా విషయమే. వారు గమనిస్తున్నారనేందుకు అనేక సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి కూడా. మంత్రులు ఆయనతో కొబ్బినెటలోనే విభేదించటం, బయట తమ వారి మధ్య విమర్శించటం, ఎమ్మెల్చేలు తలలు పట్టుకోవటం, కార్యకర్తలూ పార్టీ అభిమానులైతే నిట్టార్పులూ, ప్రజల వర్ద తమ సైతం వాచివటం వంటివి ఈ సరికి సాధారణ దృశ్యాలపోయాయి. రేవంత్‌రెడ్డి వంటి స్ఫూర్హావం గలవారు, అభికారాన్ని ఆర్థయించి లాభపడటం తప్ప పార్టీతో ఎటువంటి అనుబంధం లేవిచ్చాలు మాత్రం ఆయన కోసం గొంతులు చింపుకొని చిందులు వేయటం కనిపిస్తున్నది. ఇక ధీర్ఘ నాయకత్వం విషయానికి వస్తే, పార్టీకి రేవంత్‌రెడ్డి ఒక గుదిబండగా మారారన్నది వారికి అర్థమైందని చెప్పేందుకు రెండు ర్చాప్పాంతాలు మాత్రం చేపే సరిపోతుంది. ఒకటి, పార్టీకి మక్కలం లేని మహారాష్ట్ర రాహుల్గాంధీ తనకు ఎన్నిసార్లు ధీర్ఘికి తిరిగినా కనీసం అపాయించుంట ఇవ్వకపోవటం. ఆ స్థితి, లేదా ద్వారా కూడా అంతకుమందు కూడా ఉండగా, ఇతీవల ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి విక్రమార్పు ఆయన కుటుంబాలో నస్తి ఆప్సోనించి, తెలంగాణ భవనలో చెమటలు కక్కుతూ ఎదురుచూస్తుండిన ముఖ్యమంత్రికి ఆప్సోన తిరస్కార సత్యార్థ నేయటం పుండు మీద కారం చల్లినట్టు చేసింది. ఆయనకు గల గౌరవం, స్థానం ఎటువంటివో ప్రజలకు నసేరి కాగా, కాంగ్రెస్లో ఆబాలగోపాలానికి ఇన్వాళ్లో మరపుచూ లేనంతగా కొట్టబచ్చినట్టు అర్థమైంది. ఇప్పుడు మంత్రివర్ద విస్తరణలోనూ తన మాట చెల్లేదు. బంట్ స్టోక ఎక్స్పోలెంట్లో లిస్ట్ కంపెనీల స్టోక సూచిల ఎగుడు దిగుబడులు మనకు రోజువారీగా లిపోర్టు అయినట్టు, నాయకుల స్టోక సూచిలు తెలిసే పద్ధతి లేదుగానీ, ఉండి ఉంటే ఆ రోజున రేవంత్ రెడ్డి సూచి ఎంత పతనమైందో తెలిసేది. పాశ్చాత్య దేశాలలో 'పూ' (పీరసబ్బ) వంటి ప్రశాభిప్రాయ సేకరణ సంస్థలు ప్రతి మఱ్యామైన అంశంపై, పరిణామంపై ఎప్పిల్కప్పుడు సేకరణలు జరిపి ఫలితాలను ప్రకిణిస్తుంటాయి. భారతదేశంలో రకరకాల సంస్థలు అనేకం ఉన్నాయి. ఎన్నికలతో సంబంధం గలవి

ఉండినట్టుయితే రేవంత్ రెడ్డి స్టక్ ఆ రోజున ఎంత పతనమైంది తెలిసేది. అసాంఘిక శక్తుల వ్యక్తిత్వాలు ఎవ్వుడైనా బలమైనవ అయినట్టు, రేవంత్‌రెడ్డి వంటి నేవప్రయంగ గల రాజకీయ నాయకులలోను అటువంటి బిలు కనిపిస్తుంటుంది. తమ వల్ల ప్రభుత్వానికి, పార్టీకి ప్రజలకు ఎన్ని నష్టాలు జరిగినా, ఎన్ని విమర్శలు వచ్చియా, రేవంత్‌రెడ్డి వంటివారు తమను తాము మార్పుకోకపోవటం, లేదా మార్పుకోలేకపోవటం అటువంటి వ్యక్తిత్వాలకు గల బిలంలోని బలహీనత. ఇక్కడ అర్థం కావలసిన విషయాలు రెండున్నాయి అటువంటి బిలం కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఒక ప్రశ్నేక పరిష్కారిలో అవసరమైంది. తెలంగాణలో పార్టీ పరుగా రెండు సార్లు అధికారంలోకి రాలేకపోయిన సమయంలో, రాష్ట్రాలోని కాంగ్రెస్ నాయకులలో ఒక దాదా వలె మార్పుల్లి ప్రవర్తించి అధికారం ఆశ కల్పించగల వారి ఎవరూ కనిపించలేదు అధిష్టానానికి. పొమాచల్, కర్కాటక తర్వాత ఇంకోక రాష్ట్రాలోనై అధికారం రాకపోతే పరవు నిలిచేటట్లు లేదు అందుకోసం ‘ఎటువంటి’ వాడైనా సరేనుకున్నారు. అటు అనుకోవటానికి, రేవంత్ రెడ్డి తరహి ‘బలా’నికి సరిపోయాంది. అందుక అలవిగాని హచ్చిలను పొమాచల్, కర్కాటక తరహిలో తోడు చేసుకున్నారు. అంతవరకు అంతా బగుస్తున్నది. లక్ష్మిం సెరవేంది. ఆ తర్వాత రేవంత్‌రెడ్డి పరిపాలన, వ్యక్తిగత వ్యవహరం నవ్యంగా ఉండినట్టుయితే ఎవరికి ఏ సమస్య ఉండకపోయేది. రెండవ కోణ రుజూంచ అయినందున మొదటి కోణపు ధనాంశు నేఱీట్ చేసి శూన్సిష్టికి నెట్లిపేసింది.. కానీ ఆయన దిద్దుబాటుక బదులు మరింత రెచ్చిపోయారు. పైన చెప్పుకొన్న తరహిలో ఆయన వంటి వ్యక్తిత్వాల గలవారు సర్పుశాధారణంగా అనుభవాల ను బట్టి దిద్దుబాటు చేసుకునే బదులు మరింత రెచ్చిపోతుంటారు. తమ ‘బలా’నికి ఆదే నిదర్శనమసి నమ్ముతారు. మానసికతలు, వ్యక్తిత్వాల రీ త్యా ఇటువంటి వారు ఒక

ఇక మారడని కాంగ్రెస్ వారే అంటున్నారు. అందువల్ల, నిరయించుకోవలసింది వారి ఉనికికి బాధ్యత్తైనపారు. మరొక విధంగా చెప్పాలంటే వారిని భరించేవారు. ప్రజలను ఎక్కడ కదిలించినా ఒక్క రోజు కూడా భరించలేమని అంటున్నారు. ఇంకా మూడేంద్రు భరించాలా అని బాధపడుతున్నారు. నిరయం అంతవరకు వారి చేతుల్లో లేదు. కానీ, పాటీ చేతిల్లో ఉంది. ఉద్దేశం తనను తప్పించాలని కాదు. కానీ, సరిదిద్దాలని. ఆయన తనను తాను సరిదిద్దుకోనప్పుడు, కనీసం అటుపంచి ఆలోచనై ఉన్నట్టుకీ నిహించప్పుడు, ఆ బాధ్యతను పాటీ తీసుకోక తప్పుడు. పాటీ అనే మాటలోకి మంత్రివర్గ సభ్యులు, పేసీనీ, సీనియర్ నాయకులు, ఇతర నాయకులు, కార్బూక్రూలు, పాటీ అభిభూతుల నుంచి అంతిమంగా ఏసినీ నాయకత్వం వరకు వస్తారు. వివేకం రేవంత్‌రెడ్డికి లేకపోయినా, పాటీ దేయస్సు ర్యాఫ్ట్ తక్కినపారికైనా ఉండాలి. కానీ, కనిపిస్తున్నదేంటే, పైన అన్నట్టు కొండరు రేవంత్‌రెడ్డి వల్ల, పాటీ అధికారంలో ఉండటం వల్ల కలిగే రకరకాల ప్రయోజనాలు పొందటం కోసమని అనలేదీ మాట్లాడటం లేదు, లేదా తనకు మద్దతుగా గొంతులు చించుకొని చిందులు వేస్తాన్నారు. కొండరు రేవంత్‌రెడ్డి ఎంత అర్పతిష్ఠప్పాలై తొండరగా పోతే తపుకంత అవకాశాలు పస్తాయమకుంటున్నారు. కొండరు జనాంతికంగా మాట్లాడుకోవడం తప్ప మౌనం వపిస్తాన్నారు. ధీసీ నాయకులేమా ఈయన వల్ల కలిగే ప్రయోజనాల కారణాల సగం సగం మాట్లాడటం, తమ నిరసనను సగం సగం చూపడం తప్ప, విషయం చేయి దారాకుండా ఉండేందుకు, చివరికి పట్టి మునగకుండా జాగ్రత్త పడటానికి చేయవలసిందిమిలో చేయడం లేదు. సాధారణ ప్రజల్లో అనేకులు మాత్రం, రేవంత్‌రెడ్డి ఇట్లాగే ఉండాలని, ముఖ్య ఎన్నికల దాకా పాలింపాలని, అట్లుయితేనే తను, కాంగ్రెస్ పాటీ కూడా విత్తు విత్తుగా ఓడటం భాయమపుతుందని కోరుకుంటున్నారు. మరొక స్థాయిలో ఆలోచిస్తే, 140 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాటీలో నాయకులను, ముఖ్యమంత్రులను, చివరికి ప్రధానమంత్రులను, ఏసినీ అధ్యక్షులను కూడా మిర్చలతో, అవసరమైన చర్యలతో క్రమశిక్షణలో పెట్టిన గౌప్య సంప్రదాయం ఉంది. ఇందిరాగాంధీ కాలం నుంచి అది జాతీయ స్థాయిలో భంగపడింది. ఆ తర్వాత పాటీ బలహీనవది అధికారాన్ని కొళ్పుతూ, చీలుతూ కొత్త రక అరంబమైంది. రాష్ట్రాల్లో పాటీనీ గిలిపించగలవారి మాటకు దాదాపు ఎదురులేకుండా పోయింది. నిధుల సేకరణకు కూడా వారే ఆధారం కావడంతో వారు మరింత బలవంతులయ్యారు. ఇవే అనుపాతాల్లో కేంద్ర నాయకత్వాలు బలహీనపడసాగాయి. రేవంత్‌రెడ్డి వంటి వారిని అనీ అనఱేని పరిష్కారి ఎదురుకపడం వెనుక ఈ పరిష్కారులన్నీ ఉన్నాయి. అవెట్లన్నా అంతిమ విశేషణలో వివేకం కం లేని తనం వివేకం లేకపోవడమే.